Diarienummer
BUN 621/2024

Normerande styrdokument

Riktlinjer för skolskjuts i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, anpassad gymnasieskola och elevresor i gymnasieskola

Policy

Riktlinje

Rutin/väg-
ledning

HALLSTAHAMMARS
KOMMUN

Policy

Riktlinje

Rutin/väg-ledning

Beslutad av: Barn- och utbildningsnämnden

Datum och paragraf: 2025-02-18 § 16

Giltighetstid: Tills vidare

Dokumentansvarig: Områdeschef IT- och supportenheten

Innehåll

Inledning 4
Organisation och ansvar 4
Definitioner 5
Avståndsmätning 5
Reglering 5
Skolskjuts i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola 6
Rätt till skolskjuts 6
Ansökan och beslut 7
Skolskjutsformer 7
Övriga regler för skolskjuts 7
Skolskjuts i anpassad gymnasieskola 8
Rätt till skolskjuts 8
Ansökan och beslut 9
Skolskjutsformer 9
Övriga regler för skolskjuts 10
Elevresor i gymnasieskola 10
Rätt till elevresa 10
Former för elevresa 11
Ansökan om stöd för elevresa 11
Anslutningsbidrag till närmaste hållplats 11
Ersättning för busskort för sommarskola 11

Policy

Riktlinje

Rutin/väg-
ledning

Riktlinjer för skolskjuts i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, anpassad gymnasieskola och elevresor i gymnasieskola

Inledning

Riktlinjerna för skolskjuts och elevresor syftar till att säkerställa elevers rätt till skolskjuts och elevresor. Riktlinjerna ska säkerställa en rättssäker och likvärdig handläggning av skolskjuts i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola och elevresor i gymnasieskola.

Organisation och ansvar

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar, enligt nämndens reglemente, för utbildning inom det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Nämnden ansvarar också för stödfunktioner till de uppgifter som omfattas av det ansvaret, vilket bland annat innebär ansvar för skolskjutsverksamhet.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Barn- och utbildningsförvaltningen ansvarar för att handlägga och utifrån delegation besluta om skolskjuts.

Kundcenter (kommunstyrelseförvaltningen)

Kundcenter ansvar för att ge vårdnadshavare information och vägledning kring skolskjuts, handlägger och beslutar inkomna skolskjutsansökningar om de kan beviljas utifrån kriteriet om avstånd. Om beslut inte kan fattas utifrån kriteriet om avstånd skickar kundcenter ansökningarna vidare till ansvarig handläggare på barn- och utbildningsförvaltningen.

VL/kollektivtrafikförvaltningen

Utfärdar skolkort till de elever som tilldelats allmän kollektivtrafik som färdsätt.

Utförare, bussbolaget

När eleven är ombord på skolskjutsen ansvarar det trafikföretag som sköter skolskjutsen och föraren, för att trafik- och ordningsregler följs. Trafikföretaget ansvarar för att skolskjutsen sker utifrån avtal.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavare har ansvaret för sitt barn tills barnet kliver på skolskjutsen. Vårdnadshavare ansvarar för att sitt/sina barn följer de ordnings- och trafikregler som gäller till, och på hållplatsen.

Skola

När eleven kommer till skolan är det skolan som tar över ansvaret.

Definitioner

Skolskjuts

Skolskjuts är den transport som kommunen anordnar enligt skollag mellan en plats i anslutning till hemmet och skolan för elever i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola. Skolskjutsen anordnas om det behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Elevresa

Elevresa är resa för elev i gymnasieskolan mellan hemmet (folkbokföringsadressen) och gymnasieskolan.

Avståndsmätning

Avstånd mäts i kommunens kartverktyg (GIS) från en plats vid hemmet till skolans huvudingång/entré. Avstånd mäts utifrån kortaste vägen.

Reglering

Lag

Rätten till kostnadsfri skolskjuts i hemkommunen i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola regleras i skollagen 9.kap 15b och 21a §§, 10.kap 32 och 40 §§, 11.kap 31 och 39 §§ och 18.kap 30 och 35 §§. Reglering finns även i förordning (1970:340) om skolskjutsning.

Rätt till elevresor regleras i *Lag (SFS 1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor samt i förordningen om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor (SFS 1991:1120*

Övriga förordningar och föreskrifter

Det finns även ett antal övriga förordningar och föreskrifter som reglerar delar kopplat till skolskjuts och elevresor. Det är bland annat:

- Förordning (1994:1297) om vilotider vid vissa vägtransporter inom landet
- Trafikförordningen (1998:1276)
- Trafikverkets föreskrift (1988:17) om skolskjutsning
- Vägverkets föreskrift om bilbälten och särskilda skyddsanordningar för barn (VVFS 2006:135)
- Vägverkets föreskrift om bilar och släpvagnar som dras av bilar (VVFS 2003:22) där finns regler för skyltar på skolskjutsfordon och krav på bältesutrustning i bussar
- Förordning (1994:1297) om vilotider vid vissa vägtransporter inom landet

Skolskjuts i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola

Rätt till skolskjuts

Enligt skollagen har en elev i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola med offentlig huvudman rätt till kostnadsfri skolskjuts om det behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.[1] Rätten gäller för de elever som går på den skola där kommunen skulle ha placerat eleven.

För elev som gjort eget val av skola kan skolskjuts beviljas om det inte innebär organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen. Bedömning görs i varje enskilt fall.

Färdvägens längd

Elev i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola har rätt till skolskjuts om avståndet mellan hemmet (folkbokföringsadressen) och skolan är minst:

- 2 km för elever i förskoleklass – årskurs 3
- 3 km för elever i årskurs 4-6
- 4 km för elever i årskurs 7-9

Avståndet mäts mellan elevens folkbokföringsadress och skolans huvudingång. Avståndet mäts den kortaste lämpliga vägen via vägar samt gång- och cykelvägar.

Trafikförhållanden

Skolskjuts kan beviljas om färdvägen bedöms trafikfarlig eller med förhöjd risk. Bedömningen görs individuellt utifrån faktorer som till exempel elevens ålder, sikt, tillåten hastighet, trafikflöde, förekomst av tung trafik, utformning av på- och avstigningsplatser.

Elevs funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning som inte beror på olycksfall

Elev kan beviljas skolskjuts utifrån funktionsnedsättning. För att det ska beviljas krävs att funktionsnedsättningen är varaktig och påverkar elevs möjlighet att ta sig mellan hem och skola. För att beviljas skolskjuts ska behovet styrkas med relevant dokumentation.

Olycksfall

Elev som på grund av olycka har en tillfällig funktionsnedsättning beviljas inte skolskjuts.

Policy

Riktlinje

Rutin/väg-ledning

[1] Skollagen (2010:800) 9.kap 15b och 21a §§, 10.kap 32 och 40 §§ och 11.kap 31 och 39 §§

Annan särskild omständighet

Kommunen kan vid annan särskild omständighet bevilja skolskjuts om det bedöms nödvändigt även om något av de tre grundkriterierna ovan inte är uppfyllda.

Ansökan och beslut

Ansökan om skolskjuts görs inför varje hösttermin. Beslut om skolskjuts gäller för ett läsår.

Om de förutsättningar som låg till grund för beslutet ändras ska detta meddelas kommunen. Ändrade förutsättningar kan leda till förändrat skolskjutsbeslut.

Skolskjutsformer

Skolskjuts kan utföras genom resa med allmän kollektivtrafik eller med särskild skolskjuts. Vilken form som ska ges för respektive elev avgörs av barn- och utbildningsförvaltningen vid en individuell bedömning.

Samordning

Rätten till skolskjuts innebär inte att skolskjutsen måste ges från hemmet (folkbokföringsadressen) till den plats där utbildningen bedrivs eller att skolskjutsen måste anpassas exakt till varje elevs skoltider. Kommunen kan samordna skolskjutsen och hänvisa elever till särskilda skolskjutshållplatser.

Övriga regler för skolskjuts

Självskjuts

Kommunen kan vid särskilda omständigheter ge ersättning för självskjuts om det löser en svårlöst skolskjutssituation. Ersättningsbelopp utgår enligt Skatteverkets skattefria schablonbelopp för resor med egen bil. Ersättning betalas inte ut retroaktivt. Självskjutsning är inte yrkesmässig trafik enligt skolskjutsförordningen. Den som skjutsar eleven ansvarar för att det sker på ett säkert sätt och med trafiksäkert fordon som är trafikförsäkrat.

Korttidsboende (LSS), familjehem, HVB (hem för vård eller boende)

Elev som har insats via LSS (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) i form av korttidsboende, bor i familjehem eller HVB (hem för vård eller boende) kan beviljas skolskjuts från boendet till skolan. Vårdnadshavare ska inkomma med underlag som styrker boende. Bedömning och beslut görs i varje enskilt fall.

Växelvis boende

Barn som bor växelvis hos sina vårdnadshavare i Hallstahammars kommun kan beviljas skolskjuts från båda adresserna i Hallstahammars kommun om kriterierna för skolskjuts är uppfyllda. Behovet prövas från båda adresserna och prövning görs i varje enskilt fall. Med växelvis boende menas vanligen att barnet vistas ungefär lika mycket och har ett varaktigt boende hos båda vårdnadshavarna.

Vid växelvis boende i olika kommuner medges inte skolskjuts från adressen i annan kommun.

Fritidshem

Skolskjuts ges inte till och från fritidshem, fritidsklubb eller korttidstillsyn för skolungdom över 12 år.

Lovskola

Elever i obligatoriskt anordnad lovskola har rätt till skolskjuts under samma förutsättningar som elever i grundskolan. En ansökan om skolskjuts ska skickas in till kommunen. Kommunen gör en prövning kring rätten till skolskjuts på samma sätt som övrig skolskjuts.

Inställd skolskjuts eller tillfälliga ändringar

Skolskjuts kan tillfälligt ändras eller ställas in. Till exempel kan utförare av skolskjuts vid besvärligt väglag besluta att ställa in skolskjutsen om de bedömer att det inte går att utföra på ett säkert sätt. Vårdnadshavare ansvarar för att barnet kommer till skolan. Ersättning betalas inte ut till vårdnadshavare i de fallen.

Övrigt

Målsättningen är att restiden för elev i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola inte ska överstiga 70 minuter per resa, exklusive gång- och väntetid.

Andra resor i skolan

Resor under skoltid t.ex till och från badhus eller slöjd är inte skolskjuts.

Skolskjuts i anpassad gymnasieskola

Rätt till skolskjuts

Enligt skollagen har en elev i anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman rätt till kostnadsfri skolskjuts om det behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.[2]

För elev som går i fristående gymnasieskola kan skolskjuts beviljas om det inte innebär organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen. Bedömning görs i varje enskilt fall.

Färdvägens längd

Elev i anpassad gymnasieskola har rätt till skolskjuts om färdvägens längd överstiger 6 km. Utifrån att Hallstahammars kommun inte har någon egen anpassad gymnasieskola

Policy

Riktlinje

Rutin/väg-ledning

[2] Skollagen (2010:800) 18 kap. 30 och 35 §§.

utan erbjuder detta genom samverkansavtal med Västerås stad har eleven rätt till skolskjuts till den kommunala skolan i Västerås.

Trafikförhållanden

Skolskjuts kan beviljas om färdvägen bedöms trafikfarlig eller med förhöjd risk. Bedömningen görs individuellt utifrån faktorer som till exempel elevens ålder, sikt, tillåten hastighet, trafikflöde, förekomst av tung trafik, utformning av på- och avstigningsplatser.

Elevs funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning som inte beror på olycksfall

Elev kan beviljas skolskjuts utifrån funktionsnedsättning. För att det ska beviljas krävs att funktionsnedsättningen är varaktig och påverkar elevs möjlighet att ta sig mellan hem och skola. För att beviljas skolskjuts ska behovet styrkas med relevant dokumentation.

Olycksfall

Elev som på grund av olycka har en tillfällig funktionsnedsättning beviljas inte skolskjuts.

Annan särskild omständighet

Kommunen kan vid annan särskild omständighet bevilja skolskjuts om det bedöms nödvändigt även om något av de tre grundkriterierna ovan inte är uppfyllda.

Ansökan och beslut

Ansökan om skolskjuts görs inför varje hösttermin. Beslut om skolskjuts gäller för ett läsår.

Om de förutsättningar som låg till grund för beslutet ändras ska detta meddelas kommunen. Ändrade förutsättningar kan leda till förändrat skolskjutsbeslut.

Skolskjutsformer

Skolskjuts kan utföras genom resa med allmän kollektivtrafik eller med särskild skolskjuts. Vilken form som ska ges för respektive elev avgörs av barn- och utbildningsförvaltningen vid en individuell bedömning.

Samordning

Rätten till skolskjuts innebär inte att skolskjutsen måste ges från hemmet (folkbokföringsadressen) till del plats där utbildningen bedrivs eller att skolskjutsen måste anpassas till varje elevs skoltider. Kommunen kan samordna skolskjutsen och hänvisa elever till särskilda skolskjutshållplatser.

Övriga regler för skolskjuts

Självskjuts

Kommunen kan vid särskilda omständigheter ge ersättning för självskjuts om det löser en svårlöst skolskjutssituation. Ersättningsbelopp utgår enligt Skatteverkets skattefria schablonbelopp för resor med egen bil. Ersättning betalas inte ut retroaktivt. Självskjutsning är inte yrkesmässig trafik enligt skolskjutsförordningen. Den som skjutsar eleven ansvarar för att det sker på ett säkert sätt och med trafiksäkert fordon som är trafikförsäkrat.

Korttidsboende (LSS), familjehem, HVB (hem för vård eller boende)

Elev som har insats via LSS (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) i form av korttidsboende, bor i familjehem eller HVB (hem för vård eller boende) kan beviljas skolskjuts från boendet till skolan. Vårdnadshavare ska inkomma med underlag som styrker boende.

Växelvis boende

Ungdom som bor växelvis hos sina vårdnadshavare i Hallstahammars kommun kan beviljas skolskjuts från båda adresserna i Hallstahammars kommun om kriterierna för skolskjuts är uppfyllda. Behovet prövas från båda adresserna och prövning görs i varje enskilt fall. Med växelvis boende menas vanligen att ungdomen vistas ungefär lika mycket och har ett varaktigt boende hos båda vårdnadshavarna.

Vid växelvis boende i olika kommuner medges inte skolskjuts från adressen i annan kommun.

Fritidshem/fritidsklubb LSS

Skolskjuts ges inte till och från fritidshem, fritidsklubb eller korttidstillsyn för skolungdom över 12 år.

Inställd skolskjuts eller tillfälliga ändringar

Skolskjuts kan tillfälligt ändras eller ställas in. Till exempel kan utförare av skolskjuts vid besvärligt väglag besluta att ställa in skolskjutsen om de bedömer att det inte går att utföra på ett säkert sätt. Vårdnadshavare ansvarar för att barnet kommer till skolan. Ersättning betalas inte ut till vårdnadshavare i de fallen.

Elevresor i gymnasieskola

Rätt till elevresa

Enligt lag (1991:1100) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor ska den kommun som är elevens hemkommun ansvara för elevens kostnader för dagliga resor mellan hemmet (folkbokföringsadressen) och skolan. Ansvaret gäller elever som har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen (1999:1395)

Ersättning för elevresa ges om eleven har minst 6 kilometer färdväg mellan hemmet (folkbokföringsadressen) och skolan.

Stödet ska ges kontant eller på annat lämpligt sätt som kommunen bestämmer.

Ersättning för elevresa ges endast från elevens folkbokföringsadress.

Former för elevresa

Gymnasieskola inom Västmanlands län

För elever som går på gymnasieskolan inom Västmanlands län och som har rätt till elevresa tillgodoses det genom ett skolkort för resa med befintlig kollektivtrafik.

Om stödet inte kan ges genom ett skolkort kan kontantersättning ges. Ersättningen ges månadsvis. Ersättningen är som mest 1/30 basbelopp.

Gymnasieskola utanför Västmanlands län

För elever som går på gymnasieskola utanför Västmanlands län kan elev ansöka om ersättning för dagliga resor mellan hemmet och skolan. Ersättningen fastställs utifrån en individuell prövning. Stödet ges genom kontantersättning månadsvis. Ersättningen är som mest 1/30 basbelopp.

Ansökan om stöd för elevresa

Ansökan om elevresa genom busskort för elever som går på skola inom Västmanlands län sker till VL (Västmanlands lokaltrafik).

Ansökan om elevresa genom kontantersättning sker till Hallstahammars kommun.

Anslutningsbidrag till närmaste hållplats

Elev som har minst 6 km mellan folkbokföringsadress och närmaste aktuella hållplats för kollektivtrafik kan ansöka om anslutningsbidrag för förflyttning mellan folkbokföringsadressen och hållplatsen. Ersättningsbelopp är enligt avtal med VL 150 kr per månad. Ansökan om anslutningsbidrag sker till VL.

Ersättning för busskort för sommarskola

Elever som har fått betyg F och som väljer att läsa upp betyget på sommarskola har enligt beslut i barn- och utbildningsnämnden den 14 juni 2016 § 50 rätt till ersättning för ett eller två 10-resors kort. Ersättningen betalas ut i efterskott. Ansökan om ersättning skickas till Hallstahammars kommun. Ansökan ska innehålla intyg från skolan om närvarande på sommarskolan samt kvitto för köp av busskort.